

Indhold

1	Introduktion	1
1.1	Oversigt over værktøjer	2
2	Væskers fysiske egenskaber	4
2.1	Enhedssystemet	4
2.2	Væskers fysiske egenskaber	5
2.2.1	Densitet	6
2.2.2	Viskositet	6
2.2.3	Sammentrykkelighed	7
2.2.4	Overfladespænding	8
3	Grundlæggende begreber	9
4	Tryk og trykkræfter i hvilende væske	14
4.1	Tryk i et punkt	14
4.2	Hydrostatisk trykfordeling	16
4.3	Trykkraft på en plan flade	18
4.4	Trykkraft på krum flade	22
5	Spændinger i strømmende væske	23
5.1	Spændinger i et punkt	23
5.2	Spændingsfordeling i stationær, ensformig strømning	26
5.2.1	Trykfordeling	26
5.2.2	Forskydningsspændingsfordeling	29
6	Strømningsligningerne for stationære strømninger	31
6.1	Fysikkens impuls- og energisætning	31
6.2	Kontinuitetsligningen	33
6.2.1	Vandføring	33
6.2.2	Kontinuitetsligning for et strømrør	35

6.3	Energiligningen	37
6.3.1	Energiligning for strømrør i stationær strømning	37
6.3.2	Energiligning for strømrør mellem 2 snit med hydrostatisk trykfordeling	41
6.3.3	Energiligning for strømrør mellem 2 snit med henholdsvis hydrostatisk trykfordeling og konstant tryk	44
6.3.4	Energiligning for ideal væske (Bernoullis ligning)	46
6.4	Impulsligningen	48
6.4.1	Impulsligning for partikelsystem	48
6.4.2	Eksempler	50
7	Modelteori	58
7.1	Dimensionsanalyse	58
7.1.1	Dimensionsbegrebet	58
7.1.2	Den trinvis metode	61
7.2	Modelforsøg	68
7.2.1	Krav til modelforsøg	68
7.2.2	Krafttyper	72
7.2.3	Skalering af kræfter	73
7.2.4	Etablering af fuld dynamisk lighedannethed.	77
7.2.5	Etablering af tilnærmet dynamisk lighedannethed	78
8	Stationære rørstrømninger	83
8.1	Hydraulisk tryklinie og energilinie	83
8.2	Rørtab	87
8.2.1	Modstandsformlen	87
8.2.2	Bestemmelse af friktionstal	92
8.2.3	Hastighedsfordeling i laminær rørstrømning	101
8.2.4	Hastighedsfordeling i turbulent rørstrømning	104
8.3	Enkelttab	109
8.3.1	Enkelttab ved brat rørudvidelse	109
8.3.2	Enkelttab generelt	111
8.4	Beregning af rørsystemer	113
8.4.1	Simple rørledninger	113
8.4.2	Pumpeledninger	118
8.4.3	Ledningsnet	121
9	Strømkræfter på omstrømmede legemer	129
9.1	Strømning omkring en cirkulær cylinder	131
9.2	Strømning omkring en skarpkantet plade	132
9.3	Sedimentationshastighed for små partikler	133

9.4	Tværkræfter	133
10	Stationær strømning i åbne ledninger	135
10.1	Naturlig dybde	136
10.1.1	Karakterisering af smalle og brede tværsnit	138
10.1.2	Naturlig dybde i smalle tværsnit	139
10.1.3	Naturlig dybde i brede tværsnit	143
10.1.4	Sammenhæng mellem vandføring og vandstand Q - h -relationer	146
10.2	Kritisk strømning	146
10.2.1	Fladvandsbølge i en kanal	147
10.2.2	Specifik energi og kritisk dybde	149
10.2.3	Strømning over en forstyrrelse i bunden	152
10.3	Overløb og hydraulisk spring	154
10.3.1	Overløb og venturikanaler	154
10.3.2	Hydraulisk spring	157
10.4	Stuvnings- og sænkingskurver	161
10.4.1	Differentialligningen for stuvnings- og sænkingskurver	161
10.4.2	Bestemmende tværsnit	166
10.4.3	Beregning af stuvnings- og sænkingskurver	168
11	Ikke-stationære strømninger	171
11.1	Trykstød i rørledninger	171
11.1.1	Beregning af trykstød	172
11.1.2	Reflektion af trykstød	178
11.1.3	Trykstød i pumpeledninger	180
	Litteraturliste	182
A	Statisk moment af en flade	184
B	Tabeller	186